

[Per Hækkerup.]

gået i anden halvdel af året. Forsøget på at forklare valutafremgangen fortrinsvis som et resultat af en for landet gunstig prisbevægelse er heller ikke tilstrækkeligt. Faldet i priserne på en række af de varer, især råvarer, vi køber i udlandet, er naturligvis en fordel for os, men den forbedring i bytteforholdet, dette normalt ville medføre, er i nogen grad modvirket af det prisfald, der har ramt dele af landbrugs-eksporten, først og fremmest smørret.

Man kommer derfor ikke uden om at måtte tillægge den gennemførte politik en væsentlig del af æren for valutafremgangen, selv om det skal erkendes, at vi stadig står over for så mange usikkerhedsmomenter i den internationale udvikling, at ingen tør garantere for, at fremgangen fortsættes, uanset hvordan denne udvikling kommer til at forme sig.

En anden af spådommene gik ud på, at stabiliseringslånet ville betyde faldende obligationskurser og dermed en stramning af kreditsituationen. Resultatet er tværtimod — i overensstemmelse med det, der blev fremhævet fra regeringspartiernes side — at obligationskurserne er steget så stærkt i løbet af det sidste år, at obligationsrenten er faldet med ca. $1\frac{1}{4}$ pct. Det betyder en billigsgørelse af finansieringen af de mere langvarige investeringer, herunder især byggeriet, og det vil givetvis fremover virke befordrende på sådanne investeringer.

At denne politik nyder en stigende tillid, viste sig, da nationalbanken nedsatte diskontoen med $\frac{1}{2}$ pct. til 5 pct. De private banker og sparekasser fulgte stort set nationalbankens nedsættelse med en tilsvarende nedsættelse af deres udlånsrente. Samtidig betød forbedringen af de private bankers og sparekassers likviditet, at pengemarkedet også i øvrigt lettedes, således at det er nemmere at opnå lån i disse pengeinstitutter, der fortrinsvis finansierer kortvarige og mellemlange investeringer. Pengeinstitutternes forbedrede likviditet hænger sammen med dels den forbedrede valuta-situation, dels med den forøgede private opsparing.

Modsat spådommen, der gik ud på, at stabiliseringslånet ville ramme og formind-ske den private opsparing, er denne tvært-

imod forøget. Banker og sparekasser har i deres årsberetninger kunnet fortælle, at den samlede stigning på deres opsparings-konti har været betydelig større i år end i de foregående år, og de har da også givet udtryk for, at man nu befandt sig i en situation, som man længe havde ønsket sig.

Derimod synes det, som om investeringerne ikke er fulgt med i takt med den stigende opsparing og med den stigende kapitalrigelighed. Hvor højt investerings-niveauet har været, er vanskeligt at fastslå, men det almindelige indtryk er, at investeringerne har været stagnerende eller svagt nedadgående og i hvert tilfælde er for små. Det er måske ikke uden forbindelse med den usikkerhed, der præger de internationale konjunkturer og forhandlingerne om de fremtidige markedsdannelse, som kan få afgørende betydning for de enkelte erhvervs-grenes ekspansionsmuligheder. Hvis erhvervenes folk endvidere har følt sig overbevist af oppositionens sorte spådomme for et år siden, kan det måske også i første omgang have påvirket deres dispositioner. Tilsvarende har usikkerheden over for overens-komstsituationens forløb måske medvirket til en vis tilbageholdenhed. Disse sidste forhold er imidlertid afklaret, så der er nu grund til at forvente en større sikkerhed i dispositionernes grundlag.

Heller ikke oppositionens spådomme om en fortsat prisstigning er blevet bekræftet. Engrospristallet er gennem det sidste års tid faldet jævnt, således at det nu ligger ca. 3 pct. lavere end i fjor. Detailpristallet var kort tid efter regeringens tiltræden, nemlig i begyndelsen af januar 1957, 437 points, og det sidste pristal i april 1958 er på 439. Der er altså kun tale om en stigning på 2 points eller ca. $\frac{1}{2}$ pct. I betragtning af, at vi gennem hele perioden efter krigens afslutning har haft en fortsat, omend uregelmæssig tendens til stigning i priserne på ca. 3 pct. om året, er det sidste års prisudvikling udtryk for, at denne tendens er afløst af en vis prisstabilitet og dermed en vis stabilisering af omkostningsniveauet.

De særlige problemer for landbruget, der hænger sammen med en for dette erhverv ugunstig prisudvikling måtte nødvendigvis give anledning til overvejelser. Regeringen tog derfor efter henvendelse fra landbrugets organisationer om forhand-